

DÉLMAGYARORSZÁG

AZ MSZMP SZEGED VÁROSI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Hévízhasznosítás

„Ingyenes” energia —
növekvő költségterhekkel

A Csongrád megye múlt évi energiafelhasználása megegyezik az 1980. évvel, egy év alatt a szilárd energiahordozókból 4 százalékkal, a folyékony szénhidrogénekből 5 százalékkal kevesebb fogyott. A földgáz-felhasználás 2,8, a villamos energiáé 1,7 százalékkal emelkedett. A legnagyobb mértékben a geotermikus energiafogyasztás nőtt: 4,4 százalékkal — olvastuk a megyei népi ellenőrségi bizottság egy nemrégiben lezárult vizsgálatának összefoglalójában. (A Csongrád megyei népi ellenőrök 1980 óta már negyedik alkalommal vizsgálták az energia-gazdálkodás és takarékosági kormányprogram végrehajtásának helyzetét — ezúttal különös figyelmet fordítva a geotermikus energiaforrások, a hévizek hasznosításának tapasztalataira.)

Az Alsó-Tisza vidéke az országban a legjobb hévíz feltárási lehetőségekkel rendelkező területe. (A feltárt és ismert geotermikus hőforrás mintegy húsz százaléka Csongrád megyében koncentrálódik.) A feltárási érdemben az ötvenes-hatvanas években indult, s napjainkig — jobbára Szeged és Szentes térségében — 110 hévízkutat alakítottak ki kommunális, ipari és mezőgazdasági hasznosításra. (A kútfúrással időbeli megosztása hiűen tükrözi az állami támogatás mindenkori mértékét: a hévízkutak csaknem 90 százalékát 1965 és 1982 között fúrták.)

Strandokon és fürdőkben, egészségügyi intézményekben és — ritkábban — lakásokban, kenderátatókban és ipari üzemek technológiai vízhiányát, üvegházakban és állattenyésztő telepek fűtési rendszereiben 1982-ben 30 millió köbméterre becsülhető vízmennyiséget használtak fel Csongrád megyében — ez azonban a természetes úton egész évben kitermelhető hévízkészletnek csak körülbelül a fele. S még egy jellemző adat: a kitermelte héviznek is csupán 80 százalékát hasznosították, s nem minden gond nélkül.

Az utóbbi években a hévíztároló rétegek nyomáscsökkenése következtében a kutak — szabad kifolyással már nem adnak elég vizet, 23 kútnál át kellett állni a kompresszoros, bűvárszivattyús víztermelésre. A felhasználást nehezítő tényező a vízkőkiválás, a folyamatos vegyszeradagolást megkövetelő vízösszetétel is.

A hévízkutakból 73-nak a vizét a megye mezőgazdasági üzemei hasznosítják, elsősorban kertészeti telepeik, szociális létesítményeik fűtésére, újabban termény- és takarmányzártásra. (A távozó csurgalékvíz hőjének kihasználására egyre jobban terjed a háztáji fóliás hajtás.) A rétegyomás csökkentése, a vízhozam vissza-

esése következtében azonban a gazdaságoknak egyre inkább vállalniuk kell azt a kockázatot, hogy tartós hideg esetén a növénykultúra lefagy, illetve számolniuk kell a „ráfűtés” jelentős beruházási és üzemviteli költség-többletével.

A népi ellenőri vizsgálat megállapítása szerint a teljes körű hasznosítást az is akadályozza, hogy a kitermelte víz mennyiségét nem tudják a gazdaságok igényeik, az időjárás és a növénykultúra sajátosságait figyelembe véve szabályozni. És a pazarló hévízfelhasználásnak jelenleg nincsenek anyagi következményei! (Az egyik szegedi térszertelepen 15 Celsius-fokos a hővesztés, mert a kutak bekötő vezetékai nincsenek szigetelve...) Sőt, a komplex hasznosítást ösztönző vízdíjrendszer sincs.

A 35 Celsius-foknál melegebb, de a felhasználáskor lehűlő hévizek további sorsa sem megnyugtató. Közvetlenül az élővízfolyásokba 2,6, közüzemi csatornába 2,1, belvízelvezető csatornába 18,7, tározókba (holtágakba, tavakba) 2,1, felszín alatti rétegekbe pedig 45 millió köbméternyi víz jut vissza évente. S ebből adódik a területi vízgazdálkodás súlyos gondja: a csurgalékvizek szennyezik a környezetet. 1982-ben például 68 ezer tonnányi oldott só — zömében nátrium-hidrokarbonát — került felszínre. A legkedvezőbb megoldás persze a hévizek visszajuttatása, tehát az „ingyenes” geotermikus energia megújítása, a természetes körforgás mesterséges elősegítése volna. Am ennek költségterheit az üzemeltetők jelenleg nem bírják el.

P. K.

Megszűnik a kalapgyár

A Textilipari Dolgozók Szakszervezetének elnöksége tudomásul veszi, hogy az ipari miniszter a kalapgyárat alacsony hatékonysága, és veszteséges gazdálkodása miatt megszünteti, és az Orion Rádió és Villamossági Vállalatba beolvasztja. Egyebek közt ezt tartalmazza az a testületi állásfoglalás, amelyet kedden a szakszervezet elnökségi ülésén fogadtak el.

Az elnökségi ülésen az Ipari Minisztérium képviselője a kalapgyár megszüntetéséről szóló javaslatában elmondta: a gyár az iparág árbevételének három százalékát biztosította, nagyon magas eszközállománnyal és igen alacsony nyereségszinttel. A legutóbbi két évben a gyár gazdálkodásának hatékonysága az ipari átlag felé sem érte el.

Az Ipari Minisztérium arra az álláspontra helyezkedett, hogy a kalapgyári dolgozók kapacitását, a meglévő eszközöket sokkal jobban kell hasznosítani a népgazdaság számára.

Az Orion — bár termelési szerkezete gépipari — jelezte, hogy átvénné a gyárat, bizonyos terheket vállal. Az Orionnak a következő években jelentős termelésfelfutást kell elérnie, különösen a mikrohullámú berendezések és a számítástechnikai eszközök gyártásában, s ehhez munkaerőre, illetve új telepre van szüksége. A dolgozók néhány hetes átképzésen vehetnek majd részt, hogy az Orion-termékekhez szükséges alkatrészek gyártását el-sajátítsák.

A kalapgyártás jövőjéről szólva elmondták: egyelőre folytatják a munkát a kalapgyárban, hiszen a belföldi és exportigényeket is ki kell elégíteni, ami nem csökkent. Ugyanakkor tárgyalnak szövetségekkel, vállalkozókkal egyes termékek gyártásának átvételéről, és vizsgálják a szocialista import lehetőségét is. (MTI)

Európa biztonságaért

Megkezdődött a stockholmi értekezlet

Stockholm (MTI) Kedden délelőtt Stockholm kulturális központjában 33 európai állam, valamint az Egyesült Államok és Kanada részvételével megkezdődött a konferencia „az európai bizalom- és biztonság-erősítő intézkedésekről, valamint a leszerelésről”. A madridi találkozón 1983 szeptemberében elfogadott záródokumentum alapján a stockholmi konferencia a katonai enyhülést, a szembenállás csökkentését, a békeidőben folyó jelentősebb katonai tevékenység helyes értelmezését hivatott előmozdítani.

A küldöttségeket Lennart Bodström svéd külügyminiszter köszöntötte, majd Olof Palme kormányfő mondott megnyitó beszédet.

A svéd miniszterelnök emlékeztetett arra, hogy az európai biztonságot több mint egy generáción keresztül az „elrettentés” eszközrendszerében keresték, amelynek ugyan volt bizonyos szerepe a béke fenntartásában, de távlatilag nem szolgálhat a béke, a stabilitás és az egyenlőség alapjául a nemzetközi tár-

sadalomban. Utalt a vezető atomhatalmak „nyugodt és ésszerű ítéleteinek” fontosságára, a nukleáris háború kérdéseiben, és hangsúlyozta, hogy „nem lehet tényleges biztonságot csupán az egyik fél számára”.

Olof Palme rámutatott, hogy a nagyobb bizalom létköre termékeny alapot teremthet a politikai párbeszédhez és a létfontosságú eszmecserehez. „Senki sem kívánja, hogy a népek szabadságát ideológiai felfogásokkal, és megváljanak azoktól az értékektől, amelyekben őszintén hisznek.”

A kormányfő kifejezte reményét, hogy a stockholmi találkozó elősegíti az ösztönös párbeszédet, a félreértések és a téves értelmezések kiküszöbölését az országok képességeit és szándékait illetően.

Fordulópontot, új indulást jelent Stockholm, amelyben a népek a remény jelét látják, és amelytől konkrét eredményeket várnak — mondotta végül Olof Palme svéd miniszterelnök, aláhúzza, hogy a biztonsági problémák megoldása csak politikai akaratú és gya-

korlati együttműködéssel lehetséges. „A békét és a biztonságot a tárgyalóasztalnál kell keresni” — hangoztatta.

Kedden délután a stockholmi konferencia a küldöttségvezetők nyilatkozataival megkezdte érdemi munkáját. A legvezető alakú hatalmas ülésteremben, amelyet a 35 részt vevő ország zászlaja díszít, az államok svéd nevének ábécérendjében kaptak helyet a delegációk. Mindegyik küldöttségben a külügyminiszterium vezető tisztviselői mellett magas rangú katonatisztek is jelen vannak, rajtuk kívül természetesen szakértők és tanácsadók.

A svéd miniszterelnök által a küldöttségvezetők tiszteletére adott ebédet követően pontban 3 órakor nyitotta meg az elnök az ülést és elsőként Claude Cheysson francia külügyminiszternek adta meg a szót.

A francia diplomácia vezetője azt fejtette, hogy az államok közötti bizalmat nem lehet egyszerre és deklarációkkal helyreállítani.

(Folytatás a 2. oldalon.)

A belkereskedelem ígéri

Kevesebb lesz a hiánycikk

A háztartási gépek, eszközök, híradástechnikai berendezések és szerszámuk forgalma a korábbiakhoz hasonlóan tavaly is jobban növekedett a kiskereskedelmi átlagnál. Az idén iparcikkekben az 1983. évinél mérsékeltbb forgalomnövekedésre számít a kereskedelem.

Gábor Pál, a Belkereskedelmi Minisztérium főosztályvezetője az idei ellátásról elmondotta: legfontosabb cél az ellátás színvonalának

feltétlenül megőrzése az alapvető cikkekben és az olcsóbb termékekben, továbbá a vásárlás körülményeinek javítása. Ide sorolva az iparcikk-kölcsönzési tevékenységét is, hiszen sok olyan eszköze van szükség, amelyet nem feltétlenül szükséges megvásárolni, elég hosszabb-rövidebb időre kölcsönvenni. Szorgalmazták a használt cikkek forgalmazását is, ebbe az eddiginél több vállalatot akarnak bekapcsolni.

Nagy gondot fordít a kereskedelem az energiatakarékos termékek forgalmazására, a mezőgazdasági kistermelés anyag-, eszköz- és szerszámigényeinek biztosítására, valamint a szabad idő hasznos eltöltéséhez szükséges áruválaszték bővítésére, és az ehhez kapcsolódó szolgáltatások megszervezésére. A tervek szerint az áru nagy részét a hazai ipar állítja elő. Az elmúlt évek kedvező tapasztalatai alapján a kereskedelem az idén erősíti termelés-erősítő tevékenységét, s ezzel várhatóan tovább csökkentik — főként az apró, ám minden háztartásban szükséges termékekből — a hiánycikkek számát. Mindemellett még mindig gondot okoz a választékban és minőségében is kielégítő árumennyiség beszerzése. A hazai gyárak ugyan kismértékben többet vállaltak a múlt événél, a belkereskedelem igényeinek azonban átlagosan csak alig több mint 80 százalékát képesek kielégíteni. A hiányzó árumennyiségnek azt a részét, amit importból nem fedezhetnek, belkereskedelmi árucserével és határ menti cserével igyekezik pótolni a kereskedelem.

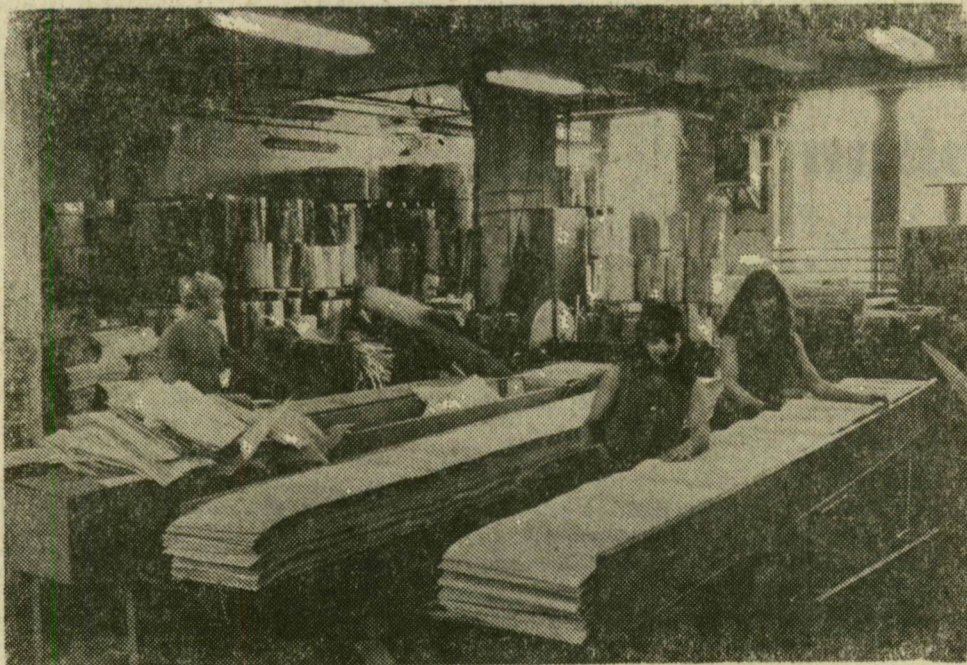
Néhány termékcsoportból a tavalyinál is jobb ellátás várható. A bútorkereskedelem igyekszik javítani a

elemes bútorok választékát; a gyárakkal együttműködve újfajta elemes garnitúrákat hoznak forgalomba, s növelik a kiegészítő bútorok kínálatát. Az iparral kötött szerződések és a várható import alapján számos más termékből jó kínálatra lehet számítani. Lesz elegendő színes tv, hiszen a gyártók és a kereskedelem egyaránt számít arra, hogy idén — az olimpia évében — megnövekszik az igény a színes készülékek iránt. Ennek megfelelően, ebben az évben először a fekete-fehérenél több színes televíziót hoznak forgalomba. Jelenleg megjelenik az üzletekben a hazai és a szovjet gyártmányú, hordozható színes készülék is, valamint a teletex vételére is alkalmas hazai színes készülék.

Az elmúlt évben gondot okozott a hűtőgépek, s főként a mélyhűtőládák gyártási hiánya. Jelenleg folynak a tárgyalások a hazai ipar kapacitásának növeléséről, illetve az import bővítéséről.

A főosztályvezető végezetül elmondotta: javul az ellátás a kis háztartási gépekből, porszívókból, vasalókból, átfolyós vízmelegítőkből, s ez utóbbiak hazai gyártása is megindul. A fegyvergyártás is megindul. A Szövetségi Szövetségben a rozsdamentes evőeszközök gyártását kezdik meg; ezekből 60 millió forint értékben szállítanak idén. Egyre nagyobb az igény demizsonok, üvegballonok, és a befőzéshez szükséges üvegek iránt, az ellátást a kereskedelem ezekből az árukból is javítja. A tavalyinál is több mezőgazdasági motoros kisgépet hoznak forgalomba. A SZÖVOSZ-szal a mezőgazdasági szerszámok szövetkezeti gyártásáról tárgyalnak. (MTI)

Nem hímeznek. Hámoznak!

Somogyi Károlyné felvétele

Ebben az évben 390 millió doboz gyufát állít elő a Szegedi Gyufagyár. Egyéb más termékekből is kielégítik a piac igényeit. Tehetik mindezt azért, mert az elmúlt években tudatos műszaki fejlesztéssel felték alka'massá gépparkjukat arra, hogy minden leckét jeles kalkulusra abszolválják. Nem hímeznek... Hámoznak — vagyis, ahogy képünkön is látható — rönkökből készítik gépeikkel az alapanyagot, és ez egyaránt jó a szalag és a dobozok előállításához. A gyár fennállása óta a legjobb évet zárta tavaly. A kérdés: lehet-e ezt a teljesítményt fokozni?